

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 22 (5)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Novembra 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4600

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt na Majni.

Postupak za izradu kitnih masa, koje su postojane u kiselinama.

Prijava od 28. jula 1926.

Važi od 1. decembra 1926.

Traženo pravo prvenstva od 30. jula 1925. (Nemačka).

Za slepljivanje kamenih ploča, kojima se u hemiskoj industriji često opločavaju suđovi, namenjeni za kisele tečnosti, upotrebljuju se većim delom kitna brašna, koja se saslove iz siliciumove kiseline ili silikata i po mešanju sa rastvorom vodenog stakla daju kit, koji se u određenom vremenu stvrđnjava i koji treba da drži kamene ploče. Kod većeg broja ovih kitnih masa stvrđnjavanje ide vrlo lagano ili se uopšte ne dobijaju kitovi, koji se stvrđnjavaju i koji su postojani u kiselinama.

Sad je utvrđeno da je sposobnost reakcije kitnog brašna od prevalentnog značaja za upotrebljivost kitne mase i to reakcije sa slobodnim alkalijem, koji se usled hidrolize nalazi u rastvoru vodenog stakla. Konstatovano je da sušenje i stvrđnjavanje kita bazira poglavito na činjenici što se slobodni alkali vodenog stakla vazuje pomoću jednog reakcionog dela kitnog brašna n. pr. siliciumovom kiselinom, koja je sposobna za reakciju. Usled obogaćenja tečne faze sa siliciumovom kiselinom odvezivanje slobodnog alkalija, rastvor vodenog stakla ne ostaje više postojan kao što j. alkali ne može celokupnu siliciumovu kiselinu držati (peptizirati) kao što u rastvoru, tako da se mora jedan deo siliciumove kiseline izdvojiti u vidu tela. Ova siliciumova kiselina vrši pri sledećem sušenju stvrđnjavanje i čini kit postojanim u kiselinama.

Do sad upotrebljavana kitna brašna sastoje se izuzev nekih važnih sastojaka, po-

glavito iz silikata kao što je feldspat i s njim srođni minerali. Kod ovih materija je moć reakcije vrlo mala, kako su opili pokazali. Moć reakcije može sa na ovaj način numerički odrediti: 2 kgr materije menju se tako fino, da zrna ne mogu proći kroz sito od 2500 rupica na cm². Ova se količina sa 25 puta većom količinom 15 procenatnog natronovog ceđa kuva 2 časa. Ovde postali težinski gubitak, izražen u procentima početne količine služi pod imenom „reakcioni broj“ kao karakteristika za sposobnost reakcije sa alkalijem.

Po pronalasku za izradu kitnih masa treba upotrebiliti takve materije, koje imaju naročito veliku sposobnost reakcije sa alkalijem. Pokazalo se, da reakcioni broj za dobre kitne mase mora ležati između 40 i 50. Do sad upotrebljavane materije imaju daleko niži reakcioni broj. Kao naročilo podesne materije pokazale su se prirodne vodene modifikacije siliciumove kiseline koje su poznate kao opal, halkedon, kremen i tome slično. Kitovi, koji su načinjeni iz brašna kremena, značno brže se stvrđnjavaju i imaju značno veću čvrstoću lepljenja nego svi do sad poznati kitovi iz vodenog stakla.

Dalja ispitivanja pokazala su, da se izvesne materije u podesnoj količini mogu korisno dodavati kitnoj masi, da bi se povećalo stvrđnjavanje mase. Ova se osobina pripisuje između ostalog i nekim silikalima gline, n. pr. šamotsko brašno i tome slično kao i sulfatima zemnoalkalija.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za izradu kitnih masa po-
stojanih u kiselinama, naznačen lime, što
se silno sa alkalijem reagirajuće modifi-
kacije ili jedinjenja siliciumove kiseline sa

reakcionim brojem, ne manjim od 40, kombinuju sa rastvorom vodenog stakla.

2. Postupak za izradu kitnih masa postavljanih u kiselinama, naznačen time, što se masi iz zahteva 1 dodaju materije, koje povećavaju moć stvrđnjavanja kitnih masa kombinovanih sa vodenim stakлом.